

БІБЛІОТЕКА
ЖИТОМИРСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. І. ФРАНКА

Повість минулих літ

до 900-річчя першого варіанта літопису

інформаційно-бібліографічний список

Дата відбору матеріалу: 18.06.2013

Кількість відібраних джерел: 43

Укладач: ©А. І. Мартинюк

Житомир 2013

«Повість временних літ». Лавренті-
ївський список. 1377. Перша сторінка.

У 2013 році виповнюється 900 років з часу створення першого варіанта літопису «Повість минулих літ».

«Повість минулих літ» – літописне зведення, складене в Києві на початку XII століття, пам'ятка історіографії та літератури Київської Русі.

Оригінал (першопис) «Повісті минулих літ» до наших днів не зберігся. Збереглися лише пізніші списки. Під «списком» розуміють «переписування» («списування») з іншого джерела. Найдавніші з них – Лаврентіївський, переписаний 1377 року, що

охоплює події до 1110 р., та Іпатіївський (Іпатський), переписаний на початку XV ст. з доведенням розповіді до 1117 р. Відомі три редакції «Повісті минулих літ»: перша – складена ченцем Києво-Печерського монастиря Нестором із літописних зведень поч. XII ст. з доведенням розповіді до 1113 р.; друга – ігуменом Видубицького монастиря Сильвестром у 1116 р.; третя виготовлена у Видубицькому монастирі 1118 для Мстислава – сина Володимира Мономаха.

«Повість минулих літ» – перша в Київській Русі пам'ятка, в якій історія держави показана на широкому тлі світових подій. Висвітлює історію східних слов'ян та князівської влади, утвердження християнства на Русі, містить оповіді про виникнення слов'янської писемності, відбиває настрої різних суспільних верств. Записи подаються порічно. Використано перекази, оповідання, повісті, легенди.

Список складено на основі фонду бібліотеки ЖДУ ім. І. Франка. Він містить 43 джерела інформації: книги, статті з періодичних видань і збірників.

Список може стати у нагоді історикам, літературознавцям, викладачам, вчителям, студентам, учням загальноосвітніх шкіл та всім читачам, які цікавляться історією, культурою, літературою Київської Русі.

1. **Україна. Верховна Рада.** Про відзначення 900-річчя першого варіанта літопису «Повість минулих літ» : постанова Верховної Ради України від 21.05. 2013 р. № 290-VII // Голос України. – 2013. – 1 черв. – С. 8.
2. **Алешковский М. Х.** Повесть временных лет : судьба лит. произведения в Древней Руси / М. Х. Алешковский. – М. : Наука, 1971. – 133, [2] с.
3. **Бегека А.** Природа у «Повісті минулих літ» / Анатолій Бегека // Рідна школа. – 1999. – № 4. – С. 31-40.
4. **Білоус П. В.** «Повість минулих літ» / П. В. Білоус // Історія української літератури XI-XVIII ст. : навч. посіб. / П. В. Білоус. – К. : Академія, 2009. – С. 64-79. – (Альма-матер).
5. **Білоус П.** «Повість минулих літ»: історія чи література? / Петро Білоус // Давня українська література в школі : навч. матеріали. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2007. – С. 42-50.
6. **Білоус П.** Синтез книжності і фольклору у недатованій частині «Повісті врем'яних літ» / Петро Білоус // Давньоукраїнська література і фольклор: проблема художнього коду / Петро Білоус. – Житомир : Вид. М. Г. Косенко, 2006. – С. 23-32.
7. **Білоус П.** Коростенська трагедія X ст.: міфо-епічний контекст / Петро Білоус // Волинь-Житомирщина : іст.-філол. зб. з регіон. проблем. Вип. 4 / [редкол.:

- П. Білоус, І. Вихованець, К. Городенська та ін.]. – Житомир, 2000. – С. 4-42. –
Бібліогр.: с. 40-42.
8. **Білоус П.** Художній простір у «Повісті минулих літ» / Петро Білоус // Літературознавчі студії. Вип. 2 / [за ред. П. В. Білоуса]. – Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2007. – С. 4-15.
9. **Близнець В.** Звідки почалася руська земля : роздуми під час роботи над перекладом «Повісті минулих літ» / Віктор Близнець // Радянське літературознавство. – 1981. – № 3. – С. 37-49.
10. **Брайчевський М.** «Повість минулих літ» / Михайло Брайчевський // Твори. Т. 1. Суспільно-політичні рухи в Київській Русі. Історична думка в Київській Русі / Михайло Брайчевський ; упоряд. Юрій Кухарчук. – К. : Вид-во ім. О. Теліги, 2004. – С. 618-623.
11. **Вишина М. Ю.** «Повість врем'яних літ» як об'єкт міфологічного аналізу / М. Ю. Вишина // Вісник ЖДУ ім. І. Франка. Вип. 29 / [редкол.: П. Ю. Саух та ін.]. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2006. – С. 189-192. – Бібліогр.: с. 191-192.
12. **Вишина М.** Трактатування троїстої концепції всесвіту в «Повісті врем'яних літ» / Марина Вишина // Літературознавчі студії. Вип. 1 / [редкол.: Білоус П. В., Монастирецький Л. С., Чайковська В. Т.]. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2007. – С. 61-69. – Бібліогр.: с. 69.
13. **Возняк М. С.** Друга й третя редакції «Повісті временних літ» / М. С. Возняк // Історія української літератури. У 2 кн. Кн. 1 / М. С. Возняк. – Вид. 2-ге, виправл. – Л. : Світ, 1992. – С. 198-206.
14. **Гарчев П. І.** Із спостережень над українською лексикою в «Повісті врем'яних літ» / П. І. Гарчев // Слово і час. – 2000. – № 10. – С. 22-27.
15. **Грицай М. С.** Літописи Київської Русі. «Повѣсть временных лѣтъ» / М. С. Грицай // Давня українська література / М. С. Грицай, В. Л. Микитась, Ф. Я. Шолом. – К. : Вища шк., 1978. – С. 38-44.
16. **Еремін І. П.** «Повесть временных лет» как памятник литературы / И. П. Еремін // Литература Древней Руси (этюды и характеристики) / И. П. Еремін. – М. ; Л. : Наука, 1966. – С. 42-97.

17. **Жила С.** Галерея портретів духовних осіб і святих за «Повістю врем'яних літ» : форми взаємодії літ., живопис., граф. образів / С. Жила // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – № 9. – С. 51-56. – Бібліогр. с. 56.
18. **Замалеев А. Ф.** Библейские основы историософии Повести временных лет / А. Ф. Замалеев // Отечественная общественная мысль эпохи средневековья : ист.-филос. очерки / [редкол.: В. С. Горский и др.]. – К. : Наук. думка, 1988. – С. 147-151.
19. **Клименко Т.** Образ книги (книжника) у «Повісті минулих літ» / Тетяна Клименко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2012. – № 8. – С. 12-13. – Бібліогр. с. 13.
20. **Лихачёв Д. С.** «Повесть временных лет» / Д. С. Лихачёв // Избр. работы. В 3 т. Т. 2. Великое наследие ; Смех в Древней Руси ; Заметки о русском / Д. С. Лихачёв. – Л. : Худож. лит., 1987. – С. 43-133.
21. **Москаленко О.** Усні перекази і рід Вишатичів у «Повісті временних літ» / Олексій Москаленко // Київська старовина. – 2001. – № 6. – С. 30-42.
22. **Моця О. П.** До вивчення джерельної бази «Повісті временних літ» / О. П. Моця // Український історичний журнал. – 2010. – № 6. – С. 144-149. – Бібліогр.: с. 149.
23. **Начальная летопись** / [обраб. А. А. Шахматова] // Древнерусские летописи / пер. и коммент. В. Панова ; ред. В. Лебедева. – М. ; Л. : Academia, 1936. – С. 5-109.
24. **Немчинов І.** Іларіонове «Слово» та «Повість минулих літ» у контексті російської історіософської самоідентифікації / Ігор Немчинов // Людина і політика. – 2002. – № 1. – С. 83-95.
25. **Орлов А. С.** Повесть временных лет : лекция / А. С. Орлов // Древняя русская литература XI-XVI вв. / А. С. Орлов. – М. ; Л. : Изд-во АН СССР, 1937. – С. 98-105.
26. **Пауткин А. А.** Воинские описания в «Повести временных лет» / А. А. Пауткин // Русская речь. – 1980. – № 3. – С. 104-108.
27. **Повесть временных лет** : в 2 ч. / под ред. В. П. Адриановой-Перетц. – М. ; Л. : Изд-во АН СССР, 1950. – 2 ч.
28. **Пшеничный С. А.** Отражение борьбы христианства с язычеством по Повести временных лет (Лаврентьевский список) / С. А. Пшеничный // Отечественная

- общественная мысль эпохи средневековья : ист.-филос. очерки / [редкол.: В. С. Горский и др.]. – К. : Наук. думка, 1988. – С. 151-161.
29. **Рассказы начальной русской летописи** / [подгот. Т. Михельсона, Д. Лихачева]. – М. : Дет. лит., 1964. – 207, [1] с.
30. **Рыбаков Б. А.** Нестор и его «Повесть временных лет» / Б. А. Рыбаков // зд-во АН ССДревняя Русь : сказания, былины, летописи / Б. А. Рыбаков. – М. : ИСР, 1963. – С. 216-247.
31. **Ричка В. М.** За літописним рядком : іст. оповіді про Київську Русь / В. М. Ричка. – К. : Рад. шк., 1991. – 204, [3] с.
32. **Сліпушко О.** Традиція руського літописання і «Повість врем'яних літ» / Оксана Сліпушко // Софія Київська. Українська література середньовіччя: доба Київської Русі (X-XIII століття) / Оксана Сліпушко. – К. : Аконіт, 2002. – С. 254-266.
33. **Смирнова Л. Г.** «И исполчишася Русь, и бысть сеча велика...» : [к изуч. особенностей летопис. текстов «Повести временных лет»] / Л. Г. Смирнова // Русская речь. – 1986. – № 2. – С. 110-116.
34. **Сокіл В.** Фольклорна основа переказу про смерть князя Олега / Василь Сокіл // Народна творчість та етнографія. – 2004. – № 3. – С. 96-102.
35. **Творогов О. В.** «Повесть временных лет» / О. В. Творогов // Литература Древней Руси : пособие для учителя / О. В. Творогов. – М. : Просвещение, 1981. – С. 29-42.
36. **Франко І.** Студії над найдавнішим Київським літописом / Іван Франко // Збір. тв. у 50 т. Т. 6. Поезії / Іван Франко. – К. : Наук. думка, 1976. – С. 7-187.
37. **Чернюк С.** Елементи соціально-політичного міфу в «Повісті минулих літ» / Сніжана Чернюк // Літературознавчі студії. Вип. 2 / [за ред. П. В. Білоуса]. – Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2007. – С. 35-45.
38. **Шайкин А. А.** Историческая концепция и композиция «Повести временных лет» / А. А. Шайкин // Русская литература. – 2001. – № 1. – С. 3-10.
39. **Шайкин А. А.** Повесть временных лет. История и поэтика / А. А. Шайкин ; Орл. гос. ун-т. – М. : Рус. панорама, 2011. – 613, [2] с. : ил. – Библиогр.: с. 586-613.
40. **Шайкин А. А.** Поэтика начал и концовок в «Повести временных лет» / А. А. Шайкин // Русская литература. – 2002. – № 4. – С. 13-31.

41. **Шайкин А. А.** Эпические герои и персонажи «Повести временных лет» и способы их изображения / А. А. Шайкин // Русская литература. – 1986. – № 3. – С. 89-108.
42. **Шевчук В.** Збережено навіки. Про «Повість врем'яних літ» та її авторів / Валерій Шевчук // Дорога в тисячу років : роздуми, ст., есе / Валерій Шевчук. – К. : Рад. письм., 1990. – С. 16-24.
43. **Яременко В.** До цілющих літописних джерел! «Се повісті врем'яних літ...» / Василь Яременко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2002. – № 4. – С. 41-53. – Бібліогр. с. 53.